Salaris van stakers inhouden?
Zo ja: hoeveel?

Door adviseur Ronald Bloemers, Helpdesk VOS/ABB

De Helpdesk van VOS/ABB ontvangt de laatste tijd zeer veel vragen over de aankomende staking tegen de bezuiniging op passend onderwijs, op 6 maart 2012. Wij hebben hierover al eerder bericht, doch bepaalde zaken blijken om meer aandacht te vragen. De vraag of het loon van stakers doorbetaald dient te worden is er één van. Tevens krijgt de Helpdesk vragen over de wijze waarop het uurloon voor de inhouding van het salaris kan worden berekend. Deze twee vragen worden hieronder beantwoord.

VOS/ABB adviseert haar leden om het salaris van de werknemers die gaan staken, niet uit te betalen. Uit het gelijkheidsbeginsel vloeit immers voor dat werknemers die gaan staken en derhalve geen arbeid verrichten, niet mogen worden betaald als werknemers die tijdens de staking wél werken (het adagium 'geen arbeid, geen loon'). De CAO PO voorziet middels artikel 11.2 lid 6 in de grond voor het inhouden van het loon. In de CAO VO is dat artikel 18.2 lid 6.

Overigens geldt voor werknemers die lid zijn van een vakbond die de staking (mede) organiseert, dat zij aanspraak kunnen maken op geld uit de stakingskas. Het is dus ook niet nodig voor het bevoegd gezag om voor stakende werknemers het loon uit te betalen, omdat deze werknemers al compensatie voor het inkomensverlies kunnen krijgen. Als de bond op de eerste stakingsdag niet uitbetaalt, kan een werkgever niet worden verweten. Dit geldt ook voor ongeorganiseerde werknemers, die geen compensatie ontvangen. De werkgever tornt immers niet aan het stakingsrecht.

Kortom: VOS/ABB adviseert haar leden om het salaris van de stakende werknemers over de stakingsuren niet uit te betalen. Mocht het bevoegd gezag toch besluiten het loon uit te betalen, dan zitten hier rechtspositioneel geen haken of ogen aan. Mogelijkerwijs zou een accountant dit wel kunnen kwalificeren als onrechtmatig bestede rijksbekostiging, waardoor het eventueel voor terugvordering door het ministerie van OCW in aanmerking zou kunnen komen. Het lijkt niet heel waarschijnlijk dat het zover komt.
Het bevoegd gezag zal werknemers die op de stakingsdag doorwerken, wel goed moeten uitleggen waarom het loon van stakers wordt doorbetaald!

Hoeveel?
Het uurloon kan op verschillende manieren worden berekend:

- Door te rekenen met 1/166^{e} deel van het salaris bij een normbetrekking, zoals ook gebeurt bij de bepaling van de overwerkvergoeding bij onderwijsondersteunend personeel (artikel 6.38 lid 8 CAO PO). Dit is een wat vreemde formule, omdat 1/166 niet echt te herleiden is.
- Door het salaris terug te rekenen naar de uren. Dat kan door 1/138^{e} deel van het maandsalaris te nemen (1659 / 12 =138,25). Dit is de wijze die de VO-raad adviseerde bij de afgelopen staking ter zake de onderwijstijd.

- Door uit te gaan van de gangbare wijze van berekening van het uurloon in het reguliere arbeidsrecht: door 3/13 met het maandsalaris te vermenigvuldigen en het resultaat te delen door het aantal uur dat in een week gewerkt wordt. De factor 3/13 berekent het maandsalaris terug naar het weeksalaris. Daarna wordt de daadwerkelijke loonwaarde (inclusief opbouw vakantieverlof) van een uur werken berekend door het te delen door het aantal uur dat de werknemer werkt in een week. Deze formule komt overeen met wat voorheen in het rechtspositiebesluit heeft gestaan.
- Voor het onderwijspersoneel van de inhouding wordt berekend over de lesuren, zal het voor- en nawerk erin meegenomen moeten worden. Derhalve zal de uitkomst dan een hoger bedrag opleveren dan bij de berekening naar klokuur. Bij het vorige aandachtsstreepje maakt dit voor de formule niet uit, maar op de wijze van het tweede aandachtstreepje (terugrekenen naar de uren)wordt het voor het primair onderwijs niet 1/138^{e} deel, maar: 930 / 12 = 77,5, dus 1/78^{e} deel. Voor het voortgezet onderwijs wordt het bij een maximale lessentaak van 750 uur: 750 / 12 = 62,5 dus 1/63^{e} deel.

Voor een leraar die is ingeschaald in LA15 en voor wie het schooljaar 39,22 weken telt, zal dit neerkomen op 42,3 klokuur per werkweek. Het uurloon bedraagt dan bij de voormelde eerste drie manieren:

- 3274 * 1/166 = **€ 19,72**;
- 3274 * 1/138 = **€ 23,74**;
- (3274 * 3/13) / 42, 3 = **€ 17,86**.

Omdat nergens expliciet is vastgelegd welke berekeningswijze gehanteerd dient te worden, concludeert VOS/ABB dat een schoolbestuur hierin beleidsvrijheid heeft.

Informatie: Helpdesk, 0348-405250, helpdesk@vosabb.nl